

[K. B. Andersen.]

resultat i udviklingen, som søndagen bragte bud om.

Foreløbige resultat! For selv om det nu, som vi alle må håbe, lykkes at føre den direkte aktuelle Cubakrise til en endelig afslutning efter de retningslinjer, som der nu er enighed om mellem de to store verdensmagter, gennem de forhandlinger, der nu under ledelse af FN's generalsekretær finder sted på Cuba i disse dage, vil den endelige afslutning af den næsten ulidelige spænding, der har behersket os alle i de sidste uger, dog kun være at betragte som et foreløbigt resultat, som en begyndelse mere end som en afslutning.

Skal vi ikke alt for hurtigt igen komme til at opleve lignende kriser som denne, så må de drøftelser, der nu er indledt, fortsætte i realistiske drøftelser af nedrustningsproblemerne i almindelighed og af spændingsmomenterne bagved.

I denne fortsatte drøftelse må Cubakrisens lære bl. a. være vigtigheden af, at det kan lykkes at hindre yderligere spredning af kernevåben, sådan som det også hidtil har været den danske regerings politik. Og Cubakrisens lære må også være det berettede i det krav om international kontrol, som forhandlingerne om kernevåbenprøvestop hidtil er strandet på på grund af den massive sovjetrussiske afvisning af dette krav.

Efter de oplysninger, som den højtærede udenrigsminister på et tidligere tidspunkt og nu også i dag har givet tinget om stillingen i forhandlingerne om prøvestop som et første vigtigt led i fortsatte nedrustningsforhandlinger, må det stå klart for alle, der uden fordomme vil beskæftige sig med disse alvorlige problemer, at vestmagterne har strakt sig overmåde vidt ved at erklære sig villige til at acceptere prøvestop for forsøg i det ydre rum, i atmosfæren og under vandet uden indførelse af international kontrol, medens der føres forhandlinger om de nødvendige internationale kontrolforanstaltninger i forbindelse med underjordiske sprængninger.

Det vil som fremhævet af den højtærede minister være uforståeligt og, det kan tilføjes, være ulykkeligt og ikke tjenende fredens interesser, om Sovjetunionen ikke på dette grundlag omgående kan tilslutte sig

dette vigtige skridt hen imod en begyndende nedrustning.

I forbindelse med omtalen af Cubakrisen må det forekomme naturligt at gøre nogle bemærkninger om den udenrigspolitiske debats vilkår. Jeg tænker her ikke på den vanskelighed for en åben og realistisk debat, der flyder af, at den ene af de to stormagter, der var indviklet i begivenhederne på Cuba, fremkom med notorisk falske oplysninger om de forhold, der lå til grund for hele striden. Det vil altid være den alvorligste begrænsning af ytringsfriheden at fratage befolkningen selve vurderingsgrundlaget gennem fortielse eller fordrejelse af faktisk foreliggende kendsgerninger. Nej, det, jeg tænker på, er den karakter af sort-hvid som har kendetegnet debatten om Cubakrisen ligesom debatten om tidligere udenrigspolitiske kriser, den forenkling, den uvilje til at se kendsgerninger i øjnene, der ikke passer ind i de forudfattede meninger, som vi har mødt i en hel del af debatten. Jeg stødte for nylig en motto for en digtsamling af Bundgård Povlsen på den spanske digter Lorcas ord — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„Jeg anklager alle dem, som ikke ser den anden halvdel.“

Lige så lykkeligt som det er, at udenrigspolitiske problemer på en helt anden måde end tidligere er blevet et almindeligt led i den politiske meningsdannelse — et sundhedstegn i et demokratisk samfund — lige så beklageligt er det at se den forenkling, der præger debatten om udenrigspolitiske problemer i kredse, der oven i købet pynter sig med navn af frisind, pynter sig med denne betegnelse som lånt gods, fordi virkeligt frisind altid vil nære ønske om at se begge halvdele og ikke behøver som udgangspunkt for en stillingtagen at benægte fakta.

Der kan vel også være grund til at advare imod de svingninger fra dyb pessimisme og apati til overdreven optimisme, som den udenrigspolitiske debat ofte lider af i kredse, der først og fremmest engagerer sig rent følelsesmæssigt i denne debat, og ikke kan eller vil se betydningen af de politiske vilkår og muligheder også på det udenrigspolitiske felt.

Den højtærede minister var også kort inde på Berlinproblemet. Det må håbes, at den recept, der førte til resultat i Cuba: blandingen af fasthed og smidig forhandlings-